

Lakialoite LA 5/2019 vp

Mari Rantanen ps

Lakialoite laiksi rikoslain 24 luvun muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan rikoslakiin lisättäväksi uusi säännös onnettomuuspaikalla kuvaamisesta.

PERUSTELUT

Kamerakännyköiden yleistymisen myötä onnettomuuspaikkojen kuvaaminen on ollut lisääntyvä ongelma tieliikenteessä. Hirvensalmen kaksi kuolonuhria vaatineessa liikenneonnettomuudessa vuonna 2017 kymmenet autoilijat pysähtyivät onnettomuuspaikalle kuvaamaan tilannetta. Tämän johdosta Liikenneturva aloitti vuonna 2018 Älä kuvaa -kampanjan. Suomen Punainen Risti aloitti vuonna 2019 Ethän kuvaa onnettomuuspaikalla -kampanjan. Myös poliisi ja ensihoitajat ovat ilmaisseet huolensa ilmiöstä.

Onnettomuuspaikalla kuvaaminen aiheuttaa sivullisten läsnäolon kautta haittaa poliisin ja pelastusyksiköiden toiminnalle. Sivullisten toiminta saattaa sotkea onnettomuuspaikkaa, ja ajoneuvojen jättäminen kuvaamista varten heikentää liikenneturvallisuutta ja aiheuttaa vaaratilanteita. Poliisilla ei ole valtuuksia tai mahdollisuutta lopettaa kuvaamista, ja sivullisten ohjaaminen aiheuttaa ylimääräistä työtä. Onnettomuuspaikalla kuvaamisen rangaistavaksi tekeminen ennaltaehkäisisi siitä aiheutuvia haittoja. Esimerkiksi Saksa on tehnyt onnettomuuspaikalla kuvaamisesta rikoksen vuonna 2016. Myös Ruotsissa onnettomuuspaikalla kuvaamisesta on mahdollista saada rangaistus vuonna 2018 muuttuneen lainsäädännön myötä.

Huolta herättää myös onnettomuuteen joutuneen henkilön yksityisyyden suoja. On tärkeää, että uhrin henkilöllisyys suojataan ja että uhrin omaiset saavat tiedon tapahtuneesta viranomaisilta eivätkä erilaisia epävirallisia reittejä pitkin. Lisäksi kuvat ovat usein sellaisia, että uhri tai omaiset eivät toivo niiden ottamista, näyttämistä tai leviämistä julkisuuteen. Onnettomuuspaikalla kuvaamisen kiellosta ei voi nähdä koituvan haittaa. Esimerkiksi Suomessa media ei ole tähänkään asti näyttänyt kuvia onnettomuuspaikkojen uhreista.

Tässä lakiesityksessä rikospaikka ja sen uhrin rinnastuvat samoin perusteiden onnettomuuspaikkaan ja sen uhreihin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Lakialoite LA 5/2019 vp

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

rikoslain 24 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään rikoslain (39/1889) 24 lukuun uusi 6 a § seuraavasti:

24 luku

Yksityisyyden, rauhan ja kunnian loukkaamisesta

6 a §

Onnettomuuspaikalla kuvaaminen

Joka onnettomuus- tai rikospaikalla teknisellä laitteella kuvaa onnettomuuteen tai rikoksen kohteeksi joutunutta henkilöä tai ruumista, on tuomittava *onnettomuuspaikalla kuvaamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Lakialoite LA 5/2019 vp

Helsingissä 5.9.2019

Mari Rantanen ps
Sanna Antikainen ps
Ritva Elomaa ps
Kaisa Juuso ps
Lulu Ranne ps
Kim Berg sd
Veijo Niemi ps
Mauri Peltokangas ps
Paula Werning sd
Riikka Purra ps
Petri Huru ps
Olli Immonen ps
Arja Juvonen ps
Toimi Kankaanniemi ps
Ari Koponen ps
Jari Koskela ps
Pihla Keto-Huovinen kok
Marko Asell sd
Jouni Kotiaho ps
Pirkka-Pekka Petelius vihr
Sheikki Laakso ps
Rami Lehto ps
Mikko Lundén ps
Jukka Mäkynen ps
Riikka Slunga-Poutsalo ps
Ano Turtiainen ps
Sebastian Tynkkynen ps
Veikko Vallin ps
Ville Tavio ps
Marko Kilpi kok
Terhi Koulumies kok
Mia Laiho kok
Hussein al-Tae sd
Aki Lindén sd
Hanna-Leena Mattila kesk
Pauli Kiuru kok
Jaana Pelkonen kok
Markku Eestilä kok
Veronica Rehn-Kivi r
Joakim Strand r
Pia Lohikoski vas
Matti Semi vas
Raimo Piirainen sd
Pasi Kivisaari kesk

Lakialoite LA 5/2019 vp

Minna Reijonen ps
Antero Laukkanen kd
Jari Ronkainen ps
Vilhelm Junnila ps
Sari Tanus kd
Paula Risikko kok
Kari Tolvanen kok
Päivi Räsänen kd